

Što su, svatko na svom jeziku, rekli naši gosti o festivalu iz karaševa

joi, 31 august 2017

U dolini rijeke Karaševa, folklorni festival koji je na karaševskoj sceni prikupio deset raznih izvora a iz Hrvatske i Rumunjske, doživio je svoje prvo izdanje. Za vrijeme odvijanja festivala zamolili smo sudjelovatelje da nam predstave svoje ansamble te da nam podijele dojmove o njihovom dolasku me u Hrvatima u Karaševu.

Aleksandar Novi – predsjednik KUD-a Jankovci, Stari Jankovci

2001. godine bio sam u Rumunjskoj, ali s jednim drugim društvom, jer je te iste godine KUD Karaševska zora bio na smotri u Starim Jankovcima, i, evo, od tada traje to prijateljstvo. U me uvremenu su Karaševci dva puta bili našim gosti: na smotri i na Vinkova kim jesenima, a mi smo kao KUD Jankovci zadnji put bili u Rumunjskoj 2012. godine. To je jedan od vidova kontakata me države s Hrvatima izvan domovine. Svi znamo da su Karaševci, Hrvati na ovom području, najstarija hrvatska dijaspora i uvijek s nekakvim posebnim osjećajima njih i dočekujemo rado tamo, a i dolazimo ovdje jer je pravo čudo kako su se Hrvati, ovdje na ovom području, unatoč teškim uvjetima održali i sačuvali svoju tradiciju, svoj način života i činjenicu da su Hrvati. Naše društvo osnovano 1971. godine. U to vrijeme je njegovalo tradicijsku kulturu Maara koji žive u Starim Jankovcima. Danas se pojavljujemo s nekim kombiniranim programom gdje izvodimo izvorna kola, pjesme, glazbu i našu Hrvata i okaca starosjedilaca i maarske nacionalne manjine u mjestu. Za ovdje smo pripremili jedan običaj u vrijeme berbe grožđa, jer je nekad oko sela bilo puno vinograda, me utim ih sada više ne uopće nema. Onda smo došli na ideju da našim omladini pokažemo kako se to nekad radilo. Nadam se da će publika razumijeti i želimo reći, odnosno prenijeli smo jednu sliku iz nekadašnjeg života u našem selu.

Ljiljana Stanko – voditeljica KUD-a Petar Zrinski, Vrbovec

Dolazimo iz Hrvatske i prvi puta smo ovdje, u vašem Karaševu. S obzirom da sam prije puno godina bila polaznik hrvatske škole folkloru, njima je dobro znano Karaševu i karaševski Hrvati, zna i znala sam od prije o vama.

U prvoj točki, danas smo predstavili svoje vrbovke plesove, povezali smo ih s plesovima Zagorja, dok smo u drugoj točki izveli završno kolo iz opere "Eros s onoga svijeta". To je, inače, naša nacionalna opera koju je napisao Jakov Gotovac po libretu Milana Begovića. Mogu reći da mi skoro trideset godina izvodimo ovu koreografiju te da je uvijek i svugdje rado viđena. Društvo je osnovano 1912. godine, a po etku osnovan kao muški pjevački zbor.

To se godinama širilo, najprije u našem pjevačkom zboru, onda su se pridružili i folkloristi tako da društvo danas broji dvjestotinjak članova koji djeluju u našem pjevačkom zboru: u folklornom ansamblu, u tamburaškom orkestru i u muškoj klapi. Najbrojnija je, naravno, folklorna sekcija, tu imamo četiri grupe koje u dobi od pet do četrdeset pet godina njeguju pjesme, plesove i običaje cijele Hrvatske, pa i naše.

S druge strane, oduševljeni smo vašim gostoprimljivošću i susretljivošću. Bilo nam je zanimljivo danas biti na Misi i čuti taj vaš starohrvatski govor i drago nam je čuti ste ga sačuvali!

Gheorghe Frana – solist
instrumentist na fruli

Ja sam bil ov ar i od malog diteta sam sâm nau il da flurim. Imal sam jenu fluricu, bila sva pocepana, imala je samo tri prsta, a kako da svirim sam trebal da menjam ruke. I tako sam sviril dokle god sam stigal u mogu nosti da kupim drugu fluru. Posi, s vremenam, sam imal ješte u enici koji sam nau il da flure: brata mi iz Ri ice, Mikolu, unuka Marijana Banjka, ur a Vrašku, Petra Kalinu i pokojnog Milju Beci a. Sam sviril ješte i na torogoti, saksofonu, klarinetu i lafti. S Karaševskom zorom sam sviril u Sibiu i Bukureštu, a ovde na sceni lam da svirim na fluri jenu vlašku dojnu, karaševsko portanje i jenu hrvatsku melodiju.

Narcis Goian – instruktore ansambla Voinca R c jdia

Asociacia a fost înființat în ianuarie 2003 la inițiativa primarului _i a unor s teni. Are în componenc ansamblul de dansuri, o fanfar _i o echip de fotbal. În urm cu zece ani, în perioada când am fost director de c min cultural, am mai fost instructor de dansuri, iar dup ce am plecat a venit domnul loca Dumitra_cu, iar eu am revenit din toamn . Cu ansamblul am mai participat la Festivalul Hercules de la Herculane, La festivalul V ii Cara_ului din Greoni, la Oravica, la Grebenac în Serbia. Ast zi vom prezenta dou suite de dansuri, una de pe Valea Cara_ului _i una din zona de munte, pucin mai rapid , mai ritmat .

La momentul actual avem vreo _apte-opt perechi pe care ne putem bizui, ceea ce m bucur , fiindc în trecut am avut ceva probleme cu num rul copiilor activi în ansamblu. Este greu _i de aceea vreau s v felicit c aci reu_it s organizaci un astfel de festival, ceea ce denot c înc mai sunt oameni care î_i doresc s p streze, pe cât posibil, tradițiile _i obiceiurile, s nu se piard .

Marius Ursu – koreograf plesne škole Maria i Marius Ursul

Aici la Cara_ova am venit cu o parte a cursancilor _colii de dans pe care o conduc împreun cu socia mea _i ne onoreaz invitacia pe care ne-aci f cut-o. ^coala noastr are trei grupe de cursanci, debutanci, intermediari _i avansaci. Am început această munc în anul 2011, în prim faz am f cut cursuri cu cei dornici s învece jocul popular b n cean, iar apoi, v zând dorinca participancilor de a progresa _i de a lucra mai mult, am hot rât împreun s facem _i coregrafii _i s particip m la diverse festivaluri. Am participat la Festivalul Inimilor în ultimii cinci ani, la Casa de Cultur a Studencilor, la diferite spectacole al turi de Doina Timi_ului. Ast zi o s prezent m un dans din zona de munte a Banatului.

Marian Udovic – Ian plesne škole
Maria i Marius Ursul

Ja živim u Temișvaru otprilike deset godina, a prije dvije godine upoznao sam svoju idu u suprugu i otada pohađam plesnu školu Maria i Marius Ursul u Temișvaru. Ona je prije bila član ansambla Doina Timișului, ali je od 2011. paralelno nastupala i u ovoj plesnoj školi. Od kad sam ja ovdje sudjelovali smo na Festivalu srca u Temișvaru i na još nekoliko javnim nastupima u okolini.

Iulius Firczak – zastupnik
Zajednice Rutena u Rumunjskoj

Noi, rutenii, suntem pentru prima dată la Carașova și ne bucurăm foarte mult de invitația domnului deputat Slobodan Ghera de a participa la serbările croaților de aici. Ne-am dorit să fim veniți cu toată formația Cervona Ruja din comunitatea noastră din Bistra, dar, din păcate am avut alte evenimente programate. În schimb, am venit cu Felicia Mascaliuc, o solistă de excepție, una din stelele ansamblului nostru. Rutenii sunt așezări istorice în Maramureș, Bucovina și județul Arad, dar comunitățile puternice de ruteni există și în Banat.

Felicia Mascaliuc – vokalni solist
ansambla Cervona Ruja, Bistra

Nu demult m-am întors din Croacia, unde am participat la Congresul Mondial al Rutenilor, iar acum am plăcut să mă aflu la Carașova, la croații din România și mă onorează invitația dumneavoastră de a participa la festivalul pe care îl organizați. Mă bucur că suntem astăzi împreună și îmi face plăcere să văd cum își promovează tradițiile și obiceiurile celelalte etnii de la noi din țară.

Elena Amancu – koordinator
ansambla Edelweiss, Deta

Ansamblul nostru de dansuri germane este relativ tânăr, activăm de aproximativ patru ani sub coordonarea Forumului Democrat German, filiala Deta. Ne bucurăm să fim astăzi alături de dumneavoastră, ne-a impresionat priveliștea din jur, primirea caldă pe care ne-a făcut o bună impresie modul în care ați organizat acest festival. Noi suntem din Banatul de Câmpie, dar suntem prieteni cu ansamblurile din Banatul Montan din Reșița, Bocșa, Anina, iar astăzi ne-am făcut prieteni noi.

Mihai Andrei – vokalni solist, Jabal e

Poate odată voi cânta din nou, dar din păcate acum cântăm în ansamblul Reșițean, la Casa de Cultură din Reșița. Nu pot să cântăm rumunjske pjesme, a danas u otpjevati pjesme. Toată lumea are un

„Crenguc de alun” este sam pjevaio po svadbama i raznim veseljima, ali sada sam u mirovini. Moji unuci tako er su muzikanti, jedan svira saksofon a drugi synthesizer, a danas e se popeti sa mnom na scenu uz par starih prijatelja s kojima sam nekada pjevaio po svadbama.

Darius Ciocani – ansambl Slavjak Zajednice Bugara u Banatu.

Activez de doisprezece ani la Slavjak, iar ast zi v-am prezentat trei dansuri din regiunea bulgar Šopski: o suit , un dans de fete i o hor . Ansamblul este înfiiincat în 1998, dar în formatul actual funcioneaz din luna februarie a acestui an. De atunci am mai participat la un festival din Târgovi_te, la comunitatea bulgar de acolo, la diferite alte manifest ri culturale, dar am fost i la emisiunea lui Mâruc , unde am dansat de Ziua Bulgariei.

Daniel Lucacela